Q. D. B. V.

HISTORIA SINE PARENTE

DE

CAVSIS FABVLARVM

CIRCA

GENTIVM ORIGINES,

IN ALMA FRIDERICIANA

PRAESIDE

M. IOANNE PETRO LVDEWIG,

HALA SVEV.

C. P. CAES. ET PHIL. ADIVNCT.

DISSERET IN PVBLICVM

LAVRENTIVS ZERNOTTE,

BELGARD. POMER.

AD DIEM XXI. IVLII CIↃ IↃ VIICC.

HORIS ANTEMERIDIANIS LOCOQVE CONSVETO.

HALAE MAGDEBVRGICAE,

TYPIS IOANNIS HENRICI GRVNERTI ACAD. TYPOGR.

MDCCXXXIX.

(5)

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMIS AC GENEROSISSIMIS DOMINIS,

DN. CAROLO OTTONI

ET

DN. HENRICO WILHELMO

FRATRIBVS, S. IMP. COMITIBVS IN SOLMS,

MVNZBERG ET SONNENWALD,

DOMINIS IN WILDENFELS, BARVTH, BVCH, ET LAVBACH,

&c.

DN. LVDOVICO WILHELMO

S. IMPERII COMITI IN LOEWENSTEIN, WERTHEIM, ROCHEFORT, VIRNENBVRG

ET MONTAGV ETC.

DN. WILHELMO FRIDERICO

LIBERO BARONI AB HALWEIL

IN NECARBAYHINGEN, CENTVRIONI EQVESTRI,

DN. ALBERTO ANTONIO

DE KRAKAV,

DN. CHRISTIANO CASIMIRO

A MENZINGEN,

X 2 DN.

Digitized by Google

DN. RAIMVNDO IOACHIMO
A IAZKOW,

DN. IOAN. ADAMO STETTNERO
A GRABENHOFF,

DN. RAIMVNDO A. LEOPOLDO
a LOEWENBERG,

DN. L. IOSEPHO LEOPOLDO
A LOWENBERG,

DN. A. FRIDERICO DE ELL-
RICHSHAVSEN,

COLLEGII PVFENDORFIANI HISTORICI

AVDITORIBVS LECTISSIMIS

VENTVRI SECVLI DELICIIS

DOMINIS MEIS

OMNI CVLTV SVSPICIENDIS.

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMI AC GENEROSIS-SIMI DOMINI.

NOn numerandi ciues in Academiis; ſed aeſtimandi ſunt, neque quot uiuant in iis; ſed qui ſtudeant, refert. Creſcunt cum numero uitia plerumque: & ſua Academias multitudine laborare nihil noui eſt. Ciues igitur Quingentos ſuos Fridericiana plus faciet; quam multo mil-

Digitized by Google

lia aliorum: ſi quidem unus bonus pluribus praeſtat, hoc nomine indignis. Vincit ſane, ſi ita rem aeſtimamus, ut aeſtimare boni debemus omnes, Halenſis noſtra pleraſque in Germania Academias celebritate. In qua octo Illuſtrisſimi Comites florent; nec minor Liberorum Baronum numerus, et longe ultra illorum frequentia eſt, qui ex Equeſtri hic Ordine literis ſerio incumbunt. reliqui Magnorum Parentum cariſſima pignora ſunt; ingenui omnes ac digni hac laude ciues. Sed ita cuncti ſentient, quibus de ſalutaribus Fridericianae noſtrae legibus, ac inſtitutis conſtat. VESTRA, DOMINI MEI, ego nunc ILLVSTRISSIMA ac GENEROSISSIMA NOMINA colo, VESTRAS virtutes praedico, quas ex eo ſtatim tempore, quo mihi auditores innotuiſtis, omni ueneratione tacite ſum proſequutus. Eae enim

animi

Digitized by Google

animi et corporis VOS dotes commendant, ut ſinguli habeatis, quod ſpem Patriae explere, et Principum ac Aularum magnam de VOBIS expectationem referre omnimodo poteſt. Etenim ſi magnificum in iſto animum admiror, in altero imperterritam fortitudinem ſuſpicio, promptitudinem et alacritatem in tertio extollo, in alio moderationem aeſtimo, et animi aequabilitatem prudentiam deinde, magnanimitatem, conſtantiam, ſolertiam, libertatem, ac integritatem rurſus ueneror in aliis; nihil errare me uideo; niſi quod ſingulis unam virtutem tribuam, cum tribuere plures poſſem. Sed poſteritas, cuius VOS ſpes eſtis, ſuo haec tempore plenius praedicabit. VOS agite, DOMINI MEI, et quod dignitatem materiae huic meae ſtudiisque e VESTRIS NOMINIBVS conciliem bene aſſumite, et meliorem in partem inter-

preta-

pretamini. Neque haec legiſſe VOS poeniteat et in memoriam reuocaſſe; cum, quae originum in hiſtoriis difficultas ſit, ſaepius in Puſendorfii explicationibus dixerim; cuius hic rei cauſas inuenitis. Valete.

ILLVSTRISSIMIS ET GENEROSISS. NOMINIBVS VESTRIS

DEVOTVS

I. P. LVDEWIG.

Digitized by Google

BONO CVM DEO.

OPeram plerique perdunt, qui eam in gentium origines inſumunt. Ipſa enim hic ratio delirat, curioſa nimis, neque ingenium aliquid, aut iudicium ualet; niſi teſtibus rerum idoneis inſtructum firmatumque. Hi uero cum deficiant; ipſa hiſtoriarum initia deficiunt, nulla hominum induſtria reſarcienda. Mittimus igitur deſperatum laborem; cautius ac circumſpectius facturi: ſi cauſas rationesque inſuperabilis huius difficultatis, non ingenio noſtro fingamus; ſed ex ueris eruamus hiſtoriarum monumentis.

§. I.

AC in principio quidem antiquam ac ſimplicem uitae humanae rationem, quae ultima illa primorum hominum aetate

obtinuit, hiſtoriis condendis nec ſuffeciſſe, nec ſufficere potuiſſe, ille demum ſentiet; qui huius artis momenta expendit, & cogitat ſimul, quam alieni tunc ab omni literarum & humanitatis genere fuerint mortales. Equidem non eo impudentiae progredior, ut Lucretius (a), Siculus (b), Vitruuius (c), Horatius (d)

Homines primum muti ac feri.

(a) *Lib. V. de Rer. Nat. p.* 134. LVCRETIVS ita de primis canit hominibus:

Vulgiuagi uitam tractabant more ferarum,
Glandiferas inter curabant corpora quercus;
Et nemora atque cauos montes, ſiluasque colebant.
At uarios linguae ſonitus natura ſubegit
Mittere, & utilitas expreſſit nomina rerum.
Non alia longe ratione, atque ipſa uidetur
Protrahere ad geſtum pueros infantiae linguae,
Cum facit, ut digito, quae ſint praeſentia monſtrent.
Proinde putare aliquem tum nomina diſtribuiſſe
Rebus & inde homines didiciſſe vocabula prima
Deſipere eſt - - -

An Adamus nomina impoſuerit animantibus.

Pentateuchi inprimis mihi autorem corrigere uelle poëta uidetur. MOSES enim omni animantium generi nomina ſua Adamum impoſuiſſe *c. II Geneſ. v.* 20. dicere uidetur. Conſentiunt IOSEPH. *lib. I. Antiq.* & EVSEBIVS *lib. I. de Praep. Euang.* Sed quid, ſi IVNIVS probauerit; nomina imponere apud Hebraeos nihil aliud eſſe, quam datam rem ſibi aſſerere, parentum inſtar, qui tum demum filios pro ſuis habuerint olim, cum nomina iis impoſuiſſent. vid. eius *Praelectiones in Geneſin c. 2. p.* 120. *ſeq.*

(b) In

(d) aliique fecerunt. Hi enim primos homines, ſurdos plane ac mutos, ferarum more, in ſyl-

(b) In eandem ſententiam DIODORVS SICVLVS *l. I. biblioth p.* 8. concedit, ita aiens: *Homines uero primitus natos uitam inconditam & belluinam egiſſe, memorant. Cumque a feris infeſtarentur; mutuo ſibi opitulari edocti, & metu ad ſocietatem adacti paulatim cognatas inter ſe formas agnouerunt. Voce autem adhuc confuſa & nihil ſignificante; pedetentim verba articulate pronuntiando, & ſignis vnamquamque rem ſubiectam notando, elocutionem tandem rerum omnium ſibi notam fecerunt. Sed cum per totum orbem eiuſmodi coetus coirent, & quique, ut ſors dabat, verba connecterent non eadem omnes loquela utebantur. Ideoque uariae omniſque generis linguarum formae extiterunt, & primae illae congregationes uniuerſis originem nationibus praebuerunt.* *Idem.*

(c) Debet VITRVVIVS omnia ſua Lucretio Poetae, quem ſequitur hic, verba eius *lib. II. c.* 1. *p.* 39. extant, & ſatis quidem lepida ſunt: *Homines uetere more, ut ferae in ſyluis & ſpeluncis & nemoribus naſcebantur, ciboque agreſti ueſcendo uitam exigebant. Interea quodam in loco ab tempeſtatibus & ventis, denſae crebritatibus arbores agitatae, & inter ſe terentes ramos, ignem excitauerunt: & eo flamma uehementi perterriti, qui circa eum locum fuerunt, ſunt fugati. Poſtea re quieta propius accedentes, cum animaduertiſſent commoditatem eſſe magnam corporibus ad ignis teporem ligna adiicientes, & eum conſeruantes, alios adducebant, & nutu monſtrantes oſtendebant; quas haberent ex eo utilitates. In eo hominum congreſſu cum profundebantur aliter ſpiritu uoces, quotidiana conſuetudine uocabula, ut obtigerant, conſtituerunt: deinde ſignificando res ſaepius in uſu, ex euentu fari fortuito coeperunt, & ita ſermones inter ſe procreauerunt. Cum uero homines haberent a natura primum, ut erecti ambularent, manibus item & articulis, quam uellent, rem faciliter tractarent: coeperunt in eo coetu alii de fronde facere tecta, alii ſpeluncas fodere ſub montibus, nonnulli hirun-* *Idem.*

Digitized by Google

ſyluis ac cauernis, locisque inaccesſis aliis delituiſſe ſcribunt; orationem uero longam demum inter illos conſuetudinem effeciſſe; qua tandem coniuncti inter ſe ſociatique ſint. Quos inertiae ſuae, niſi ſacrae literae condemnarent, ego condemnare non auſim. Satis enim ponderis Lucretii habet argumentum, quo ſermonem nemini naturalem eſſe contendit, cum & hodie eum infantes uſui debeant, & ſemper debuerint ante (e). Sed Deo

hirundinum nidos imitantes, de luto & virgultis facere loca, quae ſubierunt, donec indies meliora genera caſarum efficiebant.

Idem. (d) Poetis hunc errorem facilius condonamus, & HORATIO eo magis, quo is ſibi maiorem ſumpſit fingendi, & durius loquendi licentiam. Sed rem apertiſſime *lib. I. Serm. ſat. III. p.* 166. exprimit:

Cum prorepſerunt primis animalia terris,
Mutum & turpe pecus, glandem atque cubilia propter
Vnguibus & pugnis, dein' fuſtibus atque ita porro
Pugnabant armis, quae poſt fabricauerat uſus.
Donec uerba quibus uoces ſenſusque notarent,
Nominaque inuenere, dehinc obſiſtere bello;
Oppida coeperunt munire & ponere leges,
Ne quis fur eſſet, neu latro, neu quis adulter.

Quare primi homines neſciuerint loqui. (e) Cum illis LVCRETII, quae ab initio citauimus, ſequentia *l. V. p.* 137. iungi poſſunt. Quibus illos ridet, qui linguae uſum primum hominem natura habuiſſe, unum etiam illum filios

Deo magiſtro orationem Adamum ab initio didiciſſe, filiosque docuiſſe, cum ſacro codice utique ſtatuendum eſt. Nihiloſecius tamen illos ridere ſoleo, qui aurea hic ſecula fingunt (f), & neſcio quam primis hominibus ſapientiam & artes ſcripturasque tribuunt (g) aut literarum apices in faucibus noſtris depi-

lios filiasque docuiſſe credunt, rei ingruentiam ita ſibi demonſtrare videtur:

Num hic (homo primus) *poſſet cuncta notare,*
Vocibus & varios ſonitus emittere linguae.
Tempore eodem alii facere id non quiſſe putentur?
Praeterea ſi non alii quoque uocibus uſi,
Vnde data eſt huic prima poteſtas,
Quid vellet, facere, ut ſcirent animoque uiderent?
Cogere item plures,
Non poterat rerum ut perdiſcere nomina vellent.
Nec ratione docere ulla, ſuadereque ſurdis,
Quid ſit opus facto.

(f) Omni uitio ac labe primos homines caruiſſe, quorum aetatem auream propterea dicunt, hoc eſt feliciſſimam, profani paſſim aſſerunt ſcriptores. Omnium interpres eſſe OVIDIVS poterit, *lib. I. Metam.* Vbi horum temporum felicitatem copioſe deſcribit. Quem & IVSTINVS *lib. I.* ſequitur, & ANNIVS VITERBIENSIS integrum librum de *Aureo ſeculo* ſcriptum ſub FABRI PICTORIS nomine reliquit, qui inuenire eſt p. 125. *Pſeudo-Beroſi Vitembergae* 1612. editi, inter cetera Annii huius figmenta. *Aurea ſecula.*

(g) Quod Adam diuturnis & perpetuis rerum conditarum obſeruationibus multum debuerit, facile largior. Sed aliter illi iudicant, *An Adam artium gnarus fuerit.*

dicant, qui eum rerum diuinarum humanarumque peritiſſimum, etiam poſt lapſum fuiſſe, palmam, ſi nunc uiueret, illis quoque praereprurum, qui multum ſe hodie in iis ſtudiis profuiſſe putent, mira quadam animi leuitate exiſtimant. Verius ego ac certius ita colligo: *Quicquid nulli mortalium natura contingit, illud natura nec Adamo contigit poſt lapſum: meliores uero artes homini natura nullae contingunt, ſed uſu acquiruntur;* Ergo *nec contingerunt Adamo natura.* Nam imago diuina non in ſanctitate & rectitudine tantum; uerum etiam in ſapientia ac *ἐπιγνώσει* iuxta APOSTOLVM *Col. III, v.* 10. & orthodoxos omnes conſtitit. Quam uero cum prorſus atque omnino, *totaliter* Theologi dicunt, amiſerit peccato admiſſo Adam, ſapientiam quoque perdidit, quae proueniebat ex illa. Adeoque intellectus mirum quantum obfuſcatus & craſſisſimis tenebris inuolutus eſt. Nec ultra ſapere Adamus potuit miſerum poſt lapſum, quam hodie nullis artibus edoctus, nullo uſu exercitatus homo. Ecquae enim iuſtitia diuina fuiſſet: ſi formaliter peccanti, ut cum ſcholis loquar, plus de ruderibus imaginis diuinae, quam poſteris eius reliquiſſet, qui per imputationem ſaltem, & peccato alieno peccarunt. Addo denique ſi Adamus artium notitiam habuit, aut imagini diuinae, aut ſuae debuit, ſi illud, amiſiſſe poſt lapſum diximus: hoc uero ſi eſt, etiam in poſteris, quos ſecundam ſuam imaginem procreauit; manere notitia illa debuit, quod tamen quin factum ſit, experientia docemur. Tandem ipſe Moſes quarundam artium initia docet, quae poſt Adamum coepere. Errant igitur qui ſubtiliſſimas ab eo controuerſias in ſacris petunt, ſummae aequitatis iudicem in iure faciunt, Aeſculapios & Galenos in lumbis eius quaerunt, & omnium tandem artium initia, quo auguſtiora fiant, ad illum referunt. Simplicitatis enim ſuae ſpecimina ubique edidit poſt lapſum imprudens Adam. Nam admiſſae culpae rationem in Deum iudicem reiecit, mira proteruia. Neque etiam in homicidam filium animaduertiſſe, ut par erat, legimus; negligenter potius filios educaſſe, nec paterna autoritate ſua, ut patriarchae fecerunt poſt, in obſequio familiam ſuam & partibus continuiſſe, conſecutione prona ac facile conficitur. Sed

in

depictas cum Helmontio quaerunt(h), aut coelatas in coelo ſtellarum ſcilicet ſitu ac ordine, ſomniant cum Gaffarello (i). Cum tamen

in haec alii inquirant; nobis HELMONTIVS in libro citando penitus diſplicet, qui ſcriptoriam artem in ore Adami ac lingua quaerit hominique naturalem ſemper fuiſſe contendit. de aliis inferius dicemus *lit. m.*

(h) *Alphabeti* is *uere naturalis Hebraici* autor eſt, quod *Sulz baci* 1657. in minima forma prodiit. Riſum hic ne Anaxagoras quidem cohiberet, quem tamen nunquam riſiſſe *Aelianus lib. VI.* ſcribit; ſi deliria nempe audiret, quibus is autor abundat. Quae tamen, ceu nouum ac uiſui inuentum obtrudere ac perſuadere ſeruditis arroganter ac confidenter exiſtimat. Ipſe enim in fronte libri, ante ſpeculum ei oppoſitum, quod eius faciem repraeſentat, depictus ſedet, circulum manu tenens. Hunc dilatato impudenter ori applicat, linguaeque flexus ac reflexus in pronunciandis literis Ebraicis obſeruat, earumque tandem cum linguae humanae motibus exactam ſimilitudinem eſſe πυξ καὶ λαξ defendit. Sed elogio acquieſcimus nos, quo libellum hunc ſuum autor *p.* 106. *ſub fin.* ornat, dum inquit: *hoc mihi nuda & ſimplex meditatio ſuggeſſit dum cogitaui, quid faciendum eſſet, ſi uiuere me oporteret in inſula quadam, in qua nonniſi homines a natiuitate ſua ſurdi habitarent.* His enim aperire per ſigna haec talia animi ſenſus ſe poſſe confidit. *Helmontii Alphabetum naturale.*

i) Hoc parum melior *Iacobus* GAFFARELLVS eſt. Cuius liber *Curioſitez Inouyes*, curioſitates inauditae, Gallico equidem idiomate primum ſcriptus; ſed animaduerſionibus *Georg* MICHAELIS auctus, Latineque uerſus *Hamburgi* prodiit 1666. Ita uero hic ſuam aperit *c. XII p.* 258. 259. ſententiam: *Qui ueterum doctrinam ad nos per manus tranſmiſſam examinarunt, nihil in ſpeciem abſurdius duxerunt, quam, quae in coelo pinguntur & finguntur animalium aliarumque rerum* *Alphabetum coeleſte.*

tamen liquido conſtet, homines poſt lapſum ſtipites plane ac rudes in bonis artibus, omnibus

rerum imagines. Cur enim inquiunt in locis, ſpiritibus beatis deſtinatis, monſtra collocare placuit? ut piſces, tauros, geminos & quae ſunt generis eiusdem. Quanquam in coelum inuecta ſint, haec abſurda, ut ex eorum traditis monſtrorum uerius, quam beatorum domicilium haberi poſſit: nos tamen docemus, uarios ſtellarum poſitus Hebraicorum characterum diuerſitatem referre, quodque, ut illi ſeparati & iuncti ſuas habent ſignificationes, ita ſtellas ſolas, aut aliis iunctas ſua nobis pandere myſteria? Et porro *Statuamus igitur ſtellas poſſe ſuo poſitu certos charácteres conſtituere, ex quibus mutationes, & quae in terris accidunt dignoſci poſſunt.* Rationes eius ſunt; quod ſtellae fruſtra alias ordinem ſuum ſeruent, & uilem uſum homini, propter quem tamen omnia creata ſint, praeſtent. Tum etiam, quia in ſacris coelum liber expreſſe dicatur. ESA. 34. *v.* 4. & PSALMO 19. *v.* 1. narrare gloriam Dei. ספר autem iuxta Rabb. Philologos nunquam rebus inanimis poni. quorſum etiam illud faciat, quod *vers.* 5. lineae coelo tribuantur, per illas enim commode literas intelligi putat. denique LVC. 10. *v.* 20. huc trahit: gaudete, quod nomina ueſtra coelis ſint inſcripta. Herculea ſane argumenta, ſi Muſis placet. Cuius tamen figmenti *Gaſſarellus* autor cenſeri non debet. Subtilitas haec *Rabb.* eſt, quos ipſe citat, cum quibus etiam patrum dicta *Origenis*, *Ambroſii* & *Auguſtini* confert. Sed omnium maximum eſt, quod recentiores etiam hanc quaeſtionem tractare ſuis ſcriptis non puduerit, an ſtellae legi poſſint? uti CAPNIO *de art. cabal.* MIRANDVLANVS *quaeſt.* 74. AGRIPPA *occult. Phil. l.* 44. *fol.* 336. PIERIVS *in Hieroglyph.* VIGNERIVS *in numeris*, BANELLVS *ſub. uerb. Luc.* 19. 20. gaudete &c. FLVDIVS *in Apol.* POSTELLVS in diuerſis libris. de quibus uideri ipſe auctor poteſt. p. 267. *l. c.*

(k) Nec

bus ac ſingulis natura fuiſſe; & praeter ſulcum ac aratrum, ſi tamen uel hoc eis tribuere cum ueritate poſſumus, ſciuiſſe. Id enim & Moſes docet (k) & ſapientiores omnes, & hiſtoria confirmat, imo quiuis etiam uel ſenſibus id iudicat, quum artes uſui ac obſeruationibus debeamus, diuturnis ac per multa ſecula continuatis (l). Verum ne literarum qui-

(k) Nec Adamus, nec poſteri eius ad *Tubalcainum* usque aratro uſi ſunt. Aes enim ac ferrum hic primus tractare docuit, ipſo MOSE teſte *c. IV. Geneſ. u.* 22. arare uero Latinis eſt *aere terram* ſcindere. juxta ISIDORVM *l. XVII. c. l. p.* 1236. *Aratro* tamen notanter addo. varia enim terram colendi genera eſſe, PLINIVS oſtendit *lib.* 18. *c.* 18. *p.* 128. *In Aegypto coloni uice Nilus fungitur; quo enim tempore ille, terra inundata, in priſtinum locum ſe colligit, Aegyptii ſerere ſoliti ſunt, mox ſues impellere ueſtigiis ſemina deprimentes.* Poſt tamen & Aegyptii aratro uſi ſunt, quem colendi modum apud diuerſos diuerſum etiam hodie inueniri *Polydorus* VERGILIVS *lib. III. de Rer. Inu. c. l.* & ALMELOVEEN in onomaſtico, aliique docere poſſunt. *An Adam ſciuerit arare?*

(l) Cum pleraque ſcriptis aperuerit antiquitas; primum, qui ſcripſerit, non aperuiſſe mirum eſt. In mille enim hic autores diuortia abeunt, & ſcopulos offendunt, qui cauti etiam ac prouidi eſſe uolunt. Nobis omnium ſententias ſub incudem hic reuocare, animus non eſt. De ſuppoſititiis tamen ac ſpuriis *Adami, Sethi, Enoſi, Enochi, Noachi, Abrahami*, aliorumque ſcriptis dicendi inferius dabitur occaſio. Litterarum enim aeternitatem, cum ipſis ueluti Diis natam PLATO *in Phaedr.* & TVLLIVS *lib. I. LL.* *De inuentione literarum.* *An aeternae ſint?*

 Tuſc.

quidem elementa cum ſciuerint ab initio mortales: qui ſcribere tandem hiſtorias, resque geſtas literis ad poſteritatem transmittere potuerunt.

II. Igi-

Tuſc. aſtruunt. a qua abſurditate PLINIVM illi abſoluunt, qui aeternum pro longiſſimo tempore aſſumunt, & *c.* 56. *lib. VII.* cum
Sinenſium literae. *lib. V. c.* 12. conferunt. *Sinenſes* ſcriptoriae artis inuentorem *Foby* ſuum faciunt, hominem, ſi Muſis placet, antediluuianum, aut diluuio proximum. *Ioh.* WEBBER *in ſpecim. hiſtoric. de Ling. Sin.*
Aegyptiorum. *antiquit.* Contra quos antiquisſima *Aegytiorum* mendacia pugnant artem *Mercurio* ſuo omnium, ut credebant, rerum inuentori
Graecorum. uindicantium. quos caſtigauit CONRING. *c.* 7. *de Herm. Graeci*, cum ſibi omnia alias, & Athenis ſuis tribuant, modeſtiae hic ta-
Phoenicum. men leges non uiolant; ſed Phoenicibus honorem cedunt, &, quod his literas debeant, ultro fatentur. teſte HERODOTO *lib. V.* *Diod.* SICVL. *Lib. V. p.* 333. uerum de ipſo inuentore nihilominus diſputant. alii enim *Palamedem*, alii *Linum*, *Cecropem* alii, alii *Orpheum* & alii tandem *Prometheum* hic nominant, certo incertitudinis illorum argumento. Hos omnes falſitatis illi accuſant,
Ebraeorum. qui Ebraeam pro prima lingua habent; quam & literis tribuunt Ebraicis antiquitatem Ab Adamo enim usque elementa haec ar-
Ad Adamum qui referant. cent *Suidas*, *Tzetzes*, *Opmerius*, *Boulduccus*, *Poſtellus*, *Menochius*, *Viues*, *Kircherus*, *Her. Hugo*, *Pantheus Venetus*, *Bibliander*, *Nouzenus*, *Alſtedius*, *Salianus*, *Camerarius* & qui pleroſque citat BANGIVS *in Cael. Orient. Exerc. I. de lit. natal.* Qui tamen ipſi de formis ac figuris literarum, utrum Asſyriorum, illae an uero quadratae Ebraeorum fuerint, inter ſe digladiantur, de quibus copioſe ac erudite BVXTORF. agit *Diſſert. V. de Ebr. Lit. antiq.* Sed horum ego nominibus nequicquam moueor; cum ficul-

na

Digitized by Google

II. Igitur per tot ſeculorum aetates, tot temporum ac annorum ſpatia, qua ratione geſta reſpublica & gubernatus orbis ſit, notatum non eſt. Quae vero fama & auditione a patribus & ſenioribus aliis acceperant poſteri, eadem & ſuis ſermone filiis tradebant, hique rurſus docebant ore alios: atque

na argumenta, nihil roboris aut ponderis habentia, quouis ictu facile ruant. *Argumenta eorum.* Ecce enim quae illa ſint? unde petita? Primum alias fortiſſimum eſſe, ſi Philoſophorum regulae ualent, debet: at illud ab *infirmitate memoriae hominis poſt lapſum* ſumunt. *Ab infirmitate memoriae.* hinc enim neceſſario ſequi exiſtimant Adamum memoriae etiam praeſidiis, literarum notulas intelligunt, inſtructum fuiſſe. Prona ſane conſequentia eſt; quia ruinae quam proxima. Inepta res; quaſi uero ubi morbus, ibi medicus, ubi lites, ibi iudex, & quod cuique commodum, idem & ei promptum eſſet. Sed ejusdem *A mutuis hominum commerciis.* plane valoris alterum eſt, in *mutuis hominum commerciis* ſitum. Exerceri enim haec ſine ſcriptoria arte non potuiſſe praetendunt. Si ea commercia intelligunt, quibus hodie regna regnis, regiones regionibus ſuos theſauros mutuo communicant, falſi penitus ſunt & ſimplicitati primorum hominum, qui unius regionis fructibus acquieſcebant, contrarii. Si uero ad mutuam hominum familiaritatem haec applicant, magis inepriunt; cum etiam tot mille annis America ſine literis hominibus tamen abundauerit, quas & hodie barbarorum magnus numerus ignorat. Craſſi tandem cerebri foetus, & Thebano dignum ingenio tertium argumentum *A Muſica.* eſt; quod tamen *maximum* KLEPPERBEINIVS vocat *Diſſ. §. XXI.* egregio, quo iudicii acumine ipſe polleat, teſtimonio. Ita enim confidenter ſcribit: *Si Iubal Muſicam excoluit, utique rationem*

 compo-

Digitized by Google

que uulgi ſic fama, & multitudinis teſtimonio fides nitebatur hiſtoriae. Manſit tamen rerum memoria primis temporibus; cum patres, in tanta plurimorum ſeculorum aetate, oculati plerorumque teſtes eſſent, & uiuae inſtar bibliothecae. at uero poſt demum ſenſa difficultas eſt; ubi arctioribus non

componendi melodias poſteros docuit. & audacius: *Veniant iam Muſici, & exponant, id ſine artis ſcriptoriae beneficio fieri non potuiſſe.* Neſcit homo, quae Muſica ueterum fuerit. Sane Tubalcainum *ut re mi fa ſo la*, aut priores ſex in alphabeto literas ceciniſſe, quis tandem ſapiens dicet. Nec tabulis notulas adſcripſit, aut baculo pauſas ac quietem indicauit: ſed ſub arboribus in ceſpite modulabatur, tibiasque ac fiſtulas inflabat. non aliter, quam hodie paſtores & agricolae lyram & calamum ſcite tractant, mouentque; & in caſtris tibicines ſuauitate plerumque illos uincunt, qui artifices in urbibus audiunt, quae omnia tamen exercitio ac uſui debent, literarum plerumque expertes. Verum quid opus eſt eruditioribus haec exponere? qui negant cerebrum in VITRVVIO, AVGVSTINO, BOETHIO, MACROBIO, CENSORINO, CASSIODORO, ZALMA, MERSENNO, *Iohan.* BAPTISTA, SCALIGERO, VOSSIO, KIRCHERO, MAIBOMIOque purgent, veteris Muſicae auctoribus. Itaque cum nihil plane ſuperſit, quod opponi nobis ab iſtis poſſit hominibus: nihil etiam cauſae ſupereſſe exiſtimo, quare illis temere credamus. Tacet Moſes de his; ſed dum tacet, pro nobis & noſtra loquitur ſententia. Quam frequentiſſimam enim librorum, epiſtolarumque a regibus, prophetis, ac ſacerdotibus ſcriptarum mentionem in ſacro codice fieri, quis neſcit. Nunc quam ob cauſam nullum ante ſe ſcripto-

Veterum quae fuerit.

Contrarium patet.

Quia Moſes ſilet.

non ſolum uita humana finibus terminabatur: ſed etiam rerum indies ordo creſcebat, & in immenſum hiſtoria augebatur. cui moli unius tandem hominis non ſuffecit memoria. Tum ergo lacunis & defectibus laborare coepit hiſtoria. Diſſenſiones etiam ac varietates inde ortae ſunt: quod narrationes ſuo non omnes iudicio aſſequerentur; plures memoria illas magnam partem amitterent; aliis negotiis diſtricti; alii contra in locum earum

ſcriptorem Moſes citet, ſi Adami, Sethi, Enochi, Noachi, Ab- *De libris*
rahami aut alius Patriarchae codices habuit, hi mihi reſpondeant *Proph.*
uelim, qui contrarie ſentiunt. Num ſancta haec nomina temere eum tacuiſſe dicamus? aut res utilitate forte caruit? in tanta Moſis primorum ſeculorum breuitate. Et cur denique in bellis, *De literis pa-*
praeliis ac certaminibus pactisque publicis & priuatis literas non *ciſcentium.*
laudauit, ut ſacri hiſtoriarum ſcriptores alii fecerunt poſt? Alio *Quia poſt Mo-*
enim flamine non ſcripſit, quam librorum de Regibus, & Chro- *ſen SS. citat.*
nicorum ſcripſere autores. idem ſane utrisque ſcopus, eadem materia ſcribendi fuit, quae in hiſtoriis uerſabatur: eandem itaque & muneris rationem in ſcribendo tenuiſſe, quia in dubium uocabit? Hanc igitur ob cauſam hos prophetarum ac patriarcharum libros nec extitiſſe unquam, multo minus uero Moſi uiſos eſſe, penitus exiſtimo; non neſcius, quam res infima alias ſit, a ſilentio autorum petere argumenta. Accedit quod ne ferri quidem *Quia magis*
uſum ſciuerit Adamus, quo tamen an carere etiam homines in ſo- *neceſſaria ne-*
cietate potuerint, non leuis inter Phyſicos quaeſtio eſt. Cum *ſciuere.*
igitur illa neſciuerit, quae ſumme neceſſariae erant, qui eum lite-

rum figmenta ſubſtituerent, & bona malis, vera falſis miſcerent, atque omnem ita perderent ueritatem. Quare fieri aliter non potuit quam ut res alii ſic, alii ſecius, nec iidem ſemper uno modo narrarent: donec dubiae penitus fidei omnes factae narrationes pe-

ras tandem ſciuiſſe dicamus; quas hodienum gentes nullo cum ſocietatis diſpendio ignorant. Imo ſi ante gentium quidem diſperſionem ſcribere ſciuerunt homines: quo infortunio tandem inſignem hanc artem, &, ut aduerſarii aiunt, *ſumme neceſſariam* amiſiſſe eos dicamus? Sero enim literas Graecos accepiſſe, ſupra diximus; & multis ſeculis ſerius Romanos didiciſſe, longoque tempore poſt Germanos ac Europaeos reliquos, ex ueteri hiſtoria conſtat. de *hieroglyphicis* aut aliis, quae memoriam adiuuant, non loquor: haec enim a cuiusuis priuato arbitrio pendent. Ipſe profecto cauponem, literarum penitus expertem uidi, qui ne debitorum nomina amitteret, ſingulis perſonis ſingulos charactéres tribuit, rotario rotam, plauſtrario plauſtrum, ſartori forficem, aliis alia. Res ita apud eum in conſuetudinem abierat; vt ne ſemel quidem fefelliſſe ſigna, ipſe teſtaretur. Sed haec ludicra ſunt: noſtra eo tantum pertinent, ut cauſas rationesque intelligamus, neglectae per tot ſecula hiſtoriae, & fabularum, quibus origines ejus, cum certiora deficiant, obſcurantur. de quo LVCRETIVS *lib. V. verſ. ult.* appoſite canit:

Quia alii demum inuenerunt.

Hieroglyphica.

Cum literis latuit hiſtoria.

Carminibus cum res geſtas coepere poetae
Tradere; nec multo prius ſunt elementa reperta,
Propterea quid ſit prius actum reſpicere aetas
Noſtra nequit, niſi qua ratio veſtigia monſtrat.

(n) Non

Digitized by Google

peritioribus ſunt; ipſisque fabulis cauſam dederunt. Has uero eo ſecurius ac confidentius poſteritas finxit: cum certiora deeſſe uideret, quae conuincere falſitatis, & in ruborem eos dare poſſent. Et, quo ſpecies tandem maior figmentis eſſet, ſcripta ſupponebant, adulterinis patrum antiquiſſimorum nominibus ueſtita. qua tamen ſub larua recentiorum hominum foetidi errores, mira ſomnia ac aniles tandem fabellae latebant. Harum nihilominus rerum fraudes detegere & laruam ſubtrahere, pietas & religio prohibere apud imperitum theologaſtrorum uulgus uidebatur. Manſit igitur poſt tot ſecula de Adami (n), Sethi (o), Enoſi (p), Cai-

De ſcriptis Adami.

(n) Non unius generis fabellae hæ ſunt. alii enim literas ultimo rerum conditarum die Deum ſcripſiſſe; alii nigro colore in candido igne pictas Adamo leges eum dediſſe comminiſcuntur, duobus annorum millibus ante mundi incunabula literis relatas. Illius rei autores MVNSTERVS *in Geneſ.* tangit: de his uero agit GVLATINVS *de Arcan. cath. ueritat l. 7. c. 1.* & CHEMNITIVS *exam. concil. Trident.* Codicem alii *Rhazielem* angelum, quem praeceptorem primi parentis & patriarcharum faciunt, ante Adamo tradidiſſe, quam ſcelus admitteret, feſtiue fabulantur. Quo uero admiſſo, eripuiſſe Rhazielem peccatore indignum librum atque in cœlum reportaſſe precibus tamen ad luctum compoſitis uictum motum-que

que ab Adamo eſſe, ut codicem ei denuo reddiderit. Variant in circumſtantiis nonnihil alii, ſapientiae tamen ac myſteriorum pleniſſimum librum fuiſſe, qui Adamo omnia rerum ac ſcientiarum ſecreta aperuerit, dominia in angelos ac daemones dederit, & alterum ueluti deum effecerit, omnes conueniunt. Nec eum Adamo interiit, ut putant, liber; uerum *Setho* traditus ad *Enochum*, *Noachum*, *Semum*, *Abrahamum*, *Patriarchas* item & *Prophetas*, peruenit, ad regem *Salomonem* uſque, qui huic ſapientiam debuerit omnem. Quo etiam illi pertinent, qui ipſi Adamo *librum de omnibus uirtutibus* ſcriptum tribuunt, lapidibus inſculptum. Et *Muhamedani*, qui decem uolumina ad Adamum referunt. rei alii famoſiſſimas iſtas columnas addunt, quibus creationem, lapſum & promiſſionem inſcripſerit, ut facit *Iacobus* BOVLDVS *de eccleſ. ante Moſ. lib. I. c.* 1. & ipſe CARIO *p.* 17. *chron.* Eodem errore imago Adami in Vaticana biblioth. oſtenditur, cui ſupra caput literae Ebreae ſunt. refer. BVXTORFIO *diſſ. IV.* confer. KIRCHERVS *Obel. Pamph. l.* I *c.* I. LIBAVIVS *contra Magiam Paracelſ. ſect. VI. p.* 25. & qui hos citat, *Georg.* MICHAELIS *in not. ad Gafferellum p.* HOORNBECK *in Syllog. Contron. lib. p.* 109. uid. SALDENVM 489. *in otiis Theol. exer.* 1. §. 2. *p.* 4.

De Sethi columnis. (o) Famoſa res de *Sethi* columnis eſt. agit de illis IOSEPHVS *lib. I. Antiq. c.* 3. Cum enim artes ac ſcientiae Sethi temporibus inuenirentur; omnium tamen rerum Adamus interitum diuinaret; ne perirent eadem artes clade, duabus eas columnis inſcripſiſſe, altera ex lateribus, ne igne conficeretur; altera uero ex aere aut lapide factis, ne aqua eam delegeret. hanc Ioſephi temporibus in Syria extitiſſe, ipſe *l. c.* ſcribit. cum quo EVSTATHIVS *in Hex.* conſentit aliique. Et ad has columnas IOBVM reſpexiſſe quidam exiſtimant, qui *c. XIX. uerſ.* 24. ut aeri aut lapidi calamitatum hiſtoria incideretur, optauit. de quo uid. PINEDA in h. l. Verum fabuloſa peritioribus iam dudum uiſa haec ſunt, ob ſummam ſcriptorum inter ſe diſſimilitudinem. Nam

primum

Cainani (q), Enochi (r), Noachi, Chami &

primum de autore columnarum litigant. quem alii Adamum, alii Kainanum, alii Sethum, eius alii nepotes, alii Noachum, aut Chamum faciunt. Neque in materia conſentiunt, & ſiue ex lapide ſiue ex aere ea fuerit, minus ſib conſtant; atque in ipſius etiam lapidis genere determinando, dum curioſi ſunt, multum variant. Figuram itidem non eandem eis tribuunt, mox enim columnas, tabulas mox, iterum pyramides appellant. Imo & de illis altercantur, quae caput cauſae concernunt. SABELLICVS enim de conſummatione ſeculi egiſſe eas ſcribit; ſed artes liberales omnes, & uaticinia de Meſſia continuiſſe colligit GENEBRARDVS; IOSEPHVS aſtrorum ac ſiderum in eis quaerit notitiam; ſed SCHOLASTICORVM alii Muſicam illis inſcriptam eſſe docent. Neque literarum expedita lis eſt, ſiue Hieroglyphica, ſiue Ebraea quadrata, ſiue tandem Aſſyria fuerint elementa. Quare nunc recte STRAVCHIVS cum *Ioh. Hen. Vrſino* concludit *diſſertatione de his columnis habita:* omnia figmenta eſſe & otioſorum hominum temerarias opiniones.

(p) Hunc de uero Dei cultu, & modo orandi Deum, diſciplinis item librum ſcripſiſſe ex GENES. *IV. c. v.* 26. ſine iudicio colligunt, inter quos eſt GENEBRARDVS *lib I. Chronograph. p.* 10. alii idololatriae auctorem faciunt, de quibus SELDENVS *de* DIS. *Syr. c. III. proleg. p.* 28. Quod etiam MAIMONIDES uult *R. Simon Manaſſe ben Iſrael* teſte *p.* 26. *in Geneſ.* apud VOSSIVM *lib I. c.* 1. *p.* 1. *Theol. gent.* confer. quae idem in *Maimonidae librum* obſeruat, *de Idololatria* ſcriptum *c.* 1. *p.* 3. ***Scripta Enoſi.***

(q) De Cainano multa impudenter fingunt Iudaei. hunc enim ſcribam magnum appellant, & in angelum transformatum, coelitum quaſi ſecretarium fuiſſe blaterant. Eundem etiam diluuium praedixiſſe, & prophetiam in tabulas lapideas retuliſſe, (columnas Sethi ſub eis intelligunt nonnulli) literis Ebr. ſcriptas nugan- ***Cainani.***

C

gantur. Sepulchri deinde eius in India repertorem Alexandrum M. faciunt. in cuius rei fidem epiſtolam Regis citant, Ariſtoteli ſcriptam. quae in *hiſtoria Salmanticenſi Ebraic. lib. II. c.* 11. extat. de quibus DRVSIVS & SCHIKARDVS in eruditis ad *Sulpitii lib. I. notis p.* 11. teſtantur.

De Enochi libris.

(r) IVDAE apoſtoli hic teſtimonium urgent; qui Enochi *v. XIV.* citat: Προεφήτευσε δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνώχ, λέγων quod cum omne exceptione maius eſſe crederent *Tertullianus, Irenaeus, Cyprianus, Clem. Alexandrinus, Iuſtinus, Athanaſius, Lactantinus* & patres plerique omnes, ſcripti frequentem in ſuis libris mentionem fecerunt. Omnium tamen frequentiſſime id AVGVSTINVS citauit, pariter, quid de re ipſa ſentiat, *lib. XV. de ciu. Dei. c.* 23. exponens: *Scripſiſſe nonnulla diuina Henochum ſeptimum ab Adamo negare non poſſumus, cum hoc in epiſtola Iudas apoſtolus dicat.* At uero recte SALMAS. not. ad *lib. I. Sulpit. p.* 11. dicit: *Iudas nullius libri ab Enocho ſcripti, ſed tantum prophetiae meminit.* quae in ſermone Iudaeorum eſſe potuit, ut alia dicta patriarcharum. Imo, ſi etiam ſcriptum Enochi codicem citaſſet contra Iudaeos apoſtolus; argumentum κατ᾽ ἄνθρωπον fuiſſet, illis oppoſitum, qui ſcriptum hoc pro genuino habuerunt. Hominem enim recentem id compilaſſe ex helleniſmis, qui in eo paſſim occurrunt, HOTTINGERVS *diſſert. de lib. Henochi* oſtendit, ſuffragante HEIDEGGERO *hiſtor. patriarch. exerc.* 20. *p.* 1. Cui cum tempore quisque alia commenta addidit GROTIO iudice *p.* 20. *in not.* ad *h. l.* Hinc plurimarum fabularum fontem ac ſcaturiginem eſſe, RIVETVS probat *exercit. in cap. XLIX. Gen. p.* 251. Necaliter CVNAEVS *ſentit, lib.* 3. *c.* 1. *de rep. Iud. Quidam nugatores inglorio ſtudio, & ieiuna opera librum olim in uulgus extruſerant, quem ipſi, ſi Deo placeat, ab Enocho ſcriptum eſſe aiebant.* Fidenter tamen argumenta libri CAMERARIVS *hor. ſuccis. tom. III. c.* 72. *p.* 864. recenſet: *Conſtat partim ex ſacris literis, partim ex veterum ſcriptis Enochum prophetam primum fuiſſe, qui ſua uaticinia ſcripta in libros congeſſerit. Ea* fue-

Digitized by Google

fuerunt de fatis nepotum patriarcharum, 2. *de futuris Ebraeorum ſceleribus & poenis*, 3. *de eorum captiuitate*. 4. *de Meſſia ab Ebraeis occidendo*. 5. *de diſuerſione eorum* 6. *de iudicio Chriſti extremo*. 7. *de geminis terrae cladibus*.. Rei etiam alii aſſentiuntur. PANTHEVS *Venetus* enim libro peculiare alphabetum tribuit, quod defendit DVRETVS *de ling. vniuerſ.* cuius typum etiam BANGIVS exhibet *coel. orient. exercit. II. p.* 104. uid. WASMVTH. *vindic. part. I. ſect. II. th. I. p.* 80. Audaciores illi ſunt, qui libri huius lineas numerant, & 4082. fuiſſe praeciſe determinant. SIXTO *Senenſ.* teſte *tom. I. bibl. lib.* 2. Imo putant, alii, *Noacho* uolumen per manus ueluti traditum in arca ſeruatum in eluuione fuiſſe, referente SALDENO *exc. I.* §. 2. & hodienum in Aethiopia ſeruari atque ad canonem S. S. pertinere DVRETVS *l. c.* uult. DRVSIVS uero credit, eum adhuc inter Iudaeos deliteſcere. *tr. de Enoch l. c.* Ceterum GROTII non inficiamur, quando *in epiſt. Iud. p.* 119. ſcribit: librum ſub titulo, ἀποκάλυψις Ἐνὼχ Celſo uiſum eſſe. cuius particula apud ORIGENEM legatur *lib. V. contr. Celſ.* ex quo etiam IRENAEVS ſumpſerit *lib. IV*. 30. Imo *Georg.* SYNCELLVM eo nomine Graeco idiomate ſcriptum codicem habuiſſe, SCALIGER teſtis eſt, cuius ipſe partem exhibet in eruditisſimis ad Euſebium notis. Sed hunc ipſius Henochi eſſe, quis prudens creder. Sane ne aduerſarios quidem id dicere, SALMASIVS *in not. ad lib. I. Sulp. Seu. p.* 11. docet. qui ipſi longe aliud deſiderant dignius ſcriptum uiro propheta. conferantur VRSINVS *lib. I. paralip. mel.* 7. & DORSCHEVS *auct. pendadec. diſp. I. p.* 561. VVALTHER. *offici. bibl. p.* 1176. NIEREMBERG. *tr. de orig. ſcript. S.* BOVLDVC *lib. I. de eccleſ. ante Moſ. c.* 74. & DRVSIVS pecul. tract. *de Enoch.* Ceterum cauſam figmenti huius EXHVETII *prop. IV. demonſtrat. euang.* §. *VIII. p.* 166. tranſcribimus: *Henocho lib. apogryphus idcirco aſſictus eſt, quod Enochum crediderint ueteres ab Angelis eruditum*, IOSEPH. *Antiq. c. I. c.* 9. & EVSEB. *Praep. lib. X. c.* 16. 17. 18. teſtibus, confer. BOCHARDVS *lib. II. c. XIII. p.* 101. *in Phaleg.* de annaci. ſ. Enochi artibus.

 (s) Ob-

& ſuppoſititiis ſcriptis aliis (s) non leuis etiam inter eruditos ſuſpicio. Quibus, ceu firmo fundamento ſuam ſuperſtruxerunt operam alii. Nobis uero omnia fabuloſa haec ſunt, id quod in margine liberius profitemur.

III. Vnus Moſes ſupereſt, qui prima rerum conditarum initia bona ac ſimplici fide perſcripſit. cuius oraculi diuinitatem & grauitas argumenti & rerum pondera loquuntur (t).

Scripta patriarch. (s) Obſcurioris hominis figmenta reliqua ſunt, quae minus negotii faceſſunt. Quis enim non fabulas eſſe dixerit, quando *Mahumedani* ante Moſen X. libros *Abrahamo*, XXX. *Henocho*, L. *Setho*, & X. tandem *Adamo* tribuunt. quo de HOORNBECK. uideatur *lib. III. ſyll. controu. p.* 109. *Noachum* etiam omnia uolumina, de quibus diximus hactenus, collegiſſe, & in arca repoſita ſarta tectaque ſeruaſſe, quosdam credere, ſuo loco monuimus. *Chamum* uero, ne quidem mali libri perderentur, Magicas artes a Cainitis acceptas, & tabulis 1260. pellibus bouilis alii dicunt, inſcriptas, inſcio patre, in eadem arca cuſtodiuiſſe ſomniant. de quibus KIRCHERVS uid. in *obeliſco Pamphylii lib. I. c.* 2. *p.* 8. Idem alii Zoroaſtro tribuunt, quem tamen alii in recentiorem aetatem reiiciunt, uid. VRSINVS *de Zoroaſtr.* BVCHARDVS *lib.* 4. *c.* 1. *Georg. Sac.* HVETIVS *demonſtr. eu. tom. I. prop. IV. p.* 128. *ſeqq.* qui eundem cum Moſe eſſe probat. Tandem de XII. patriarcharum teſtamento multa fingunt. cuius rei ſcriptores MICHAEL *in Gaffar.* citat *p.* 490.

(t) Mo-

(t). Is uero cum ſumma tantum rerum capita tractet, & in primis mille annis conciſus admodum ac breuis ſit: homines, qui hariolari uberiora in eo uoluerunt; innumeris litibus, coniecturis ſuis ac diuinationibus cauſam dederunt. graui cum uerioris hiſtoriae damno. Quis enim Praeadamitarum ueſtigia apud Moſen uel in ſomnio quaereret? cum primi parentis hiſtoria perſpicua ac ſufficiens ſit: quod huius tamen erroris autor fecit Peyrerius (u). Quis alium mundum ante,

(t) Moſen diuiniſſimum pariter, & antiquiſſimum ſcriptorem eſſe, a quo ceu fonte ac ſcaturigine rerum initia reliqui deſumpſerint omnes, luculentiſſimis plane teſtimoniis alii demonſtratum dedere. GROTIVM hic inter plures laudaſſe ſufficit, egregium huius rei in de *verit. rel. chriſt. I. libro* vindicem. Quem tamen HVETIVS ſuperat *prop. IV. dem. euang.* ubi idem argumentum omnium copioſiſſime proſequitur. Is uero utrum eo, quo habemus, ordine ſcripſerit, an ſchedas, eius alius ita digeſſerit poſt eum, perinde eſt, cum diuina libro maneat autoritas. Quae Atheus SPINOZA in *de libertate Philoſoph.* ſcripto libro hic urget, SALDENVS excerpſit ac refutauit *exercit. II. de autor. Pentateuchi.*

Moſes primus ſcriptor.

(u) Alios ante Adamum homines PEYRERIVS credidit, homo Gallus nec futili ingenio praeditus. Scrupuli, qui eum per viginti & plures annos exercuerint, hi potiſſimum ſunt, ipſo *p.* 16. teſte. Quod Cainus ſibi ab aliis metuerit, uxorem in remota

De praeadamitis.

te, alium poſt inundationem ab eodem de-ſcribi uel ſuſpicione attingeret ? ſed certum ſe huius rei ex Moſe eſſe Gonzalez credit, ho-
mo

ta terra duxerit , aedificauerit urbem , aliaque fecerit, eo, Moſe teſte, tempore, quo uix aliquot Adam liberos procreare , in tanta annorum paucitate potuerit. Quam ſuſpicionem & illud augebat, quod cetera animantia plura uno Dei uerbo una producta, in diuerſis locis, eſſe, in Geneſi legeret. quare nihil obſtare ei uidebatur, cur idem non de homine etiam diceret. Acceſſit, quod haec ad expediendas de gentis Americanae originibus lites facere uiderentur. Cum enim quo fato hi homines ultra Oceanum reiecti eſſent, quiuis miraretur, & diuerſi diuerſas tandem uias eis aperirent : Peyrerius ibi conditos creationis tempore eſſe, ut animantia alia, dixit. Sed gliſcebat flamma tunc & latuiſſet forte dogma , priuatim cum familiaribus MSC. communicatum , qui omnes autori , quin ederet, ſerio diſſuaſerunt. Grotius uero cum probare ſuam de Americanorum natalibus ſententiam uellet, hoc dilemmate utebatur: *niſi ſuffragari ſibi omnes uelint, conſequens fore, ut aliquos ante Adamum homines conditos fuiſſe diceret, ut nuper quis in Gallia ſomniarit.* Excepit hoc *Iſaacus* PEYRERIUS & librum , iam pluribus argumentis in ſpeciem additis 1655. edidit, tacito quidem nomine, ſed titulo: *Praeadamitae*, eodem tempore *ſyſtema Theologicum ex Praeadamitarum hypotheſi* addidit. Stupuit ad haec orbis: cumque error ubique locorum ſe paſſim extenderet: non ſilendum erat eruditis, qui altero ſtatim anno nomine autoris detecto errorem quam acerrime caſtigarunt. Editi ſunt DANHAVERI *Praeadamita Vtis. Arg.* 1656. *Joh.* HILBERTI *Diſq. de Praeadamit. Helmſt.* 1656. *Joh.* MICRAELII *monſtroſa Praeadam. opinio Stetini* 1656. *Hen.* VRSINI *Praead. Spirae* 1656. *Philippe le* PRIEVR *Epiſt. ad Peyrr. de Praead.*

Digitized by Google

mo Hiſpanus (x). Ex mille hæc duo ſufficiant opinionum portenta. Nocet ſane uterque ſua haereſi hiſtoriae. ille enim gentis Americanae aliarumque origines ultra Adamum extendit: hic ueteris Geographiae terminos confundit lumen ac columen hiſtoriae.

IV.

Praead. Pariſ. 1656. MARESII *fabula Praead.* alios apud SALDENVM uide *exercit. V. de Praead.* Sed autor Praeadam. cum in Flandria uiueret, iuſſu reg. Hiſp. 1656. captus, & in cuſtodiam datus librum de Praead. ejerauit, & meliorem ſententiam amplexus fuit. Alii iuniorem VOSSIVM hominem paradoxum opinionis autorem fuiſſe exiſtimant.

(x) *Ioſeph. Anton.* GONZALEZ *de ſalas Eq. Calatrab. cruc. purp.* Lugd. 1650. *diſſertatio de duplici uiuentium terra prodiit paradoxa.* Probare in ea autor uult, hanc, quam nunc inhabitamus terram ante diluuium mare, & qui nunc oceanus nobis eſt, parentibus noſtris terram & habitaculum fuiſſe. Argumenta eius ſunt: Quia ut diabolus peccator e coelo eiectus, ita & homo ob idem ſcelus e priſtina ſede in aliam detruſus ſit. Sic poſteris deinde quin terram *corrumperet* DEVM promiſiſſe putant, nec alia de cauſa Noachi nomen, *requiem de noua terra* exponere Rabb. Addunt quia oderatus Deus nouum odorem ſit, ergo non priſtinae terrae odorem. deinde etiam Petrus nouae terrae mentionem faciat, & Ioſephus expreſſius dicat; Deum primum mundum in pelagum mutaſſe. cum quo & poëtae Ouidius aliique faciant. & Chryſoſtomus etiam eiusmodi formulas adhibeat, ſententiae huic fauentes. Fruſtra igitur quatuor paradiſi flumina, ipſumque paradiſum ab autoribus quaeri, oceano poſt inundationem tectum exiſtimant. Sed recitaſſe haec, refutaſſe eſt.

De duplici uiuentium terra.

(y) Ea

Digitized by Google

IV. Omnium uero creberrime in proximis a diluuio temporibus fabulantur. Orbem enim dum tribus Noachum filiis diſtribuiſſe e libri primi Moſis decimo capite colligunt; (y) ſuae etiam eo gentis quis originem

Incertae Europaeor. a Iapheto origines.

(y) Ea in diuiſione cum Europam Iapheto contigiſſe pro explorato habeant: omnes Europaei hunc ſuum aut patrem, aut auum faciunt, tantaque confidentia nominibus iſtis, quae Iapheti filiis Moſes tribuit, omne ſuperſtruunt ſuum; ac ſi gentium ſtirpes & genealogias per manus quaſi traditas a Iapheti poſteris accepiſſent. Tot igitur tamque diuerſae expoſitiones hac ſunt, cum ſuo quilibet ſenſu abundet, & nouam induat figmentis ſpeciem. Quam enim hic ſibi antiquitatem *Germani*, *Galli*, *Hiſpani*, *Sueci*, aliique uindicent, quamque digladientur iidem inter ſe, cum omnes in iſtis uoculis ſapere uelint, teſtes eſſe poſſunt apud iſtos REINECCIVS, *in hiſtor.* REVSNERVS *diſſ. IV. filiis Noach.* CLVVERVS *Germ. antiq.* SCHOTTELIVS & MORHOFIVS *de lingu. Germ.* innumeri item *Taciti* interpretes *de Mor. Germ.* Apud illos BODINVS maxime, Cluuero caſtigatus. Apud Hiſpanos uero ueteres autores omnes & VITERBIENSIS inprimis *de reg. Hiſpaniae.* apud Suecos MAGNVS, WORMIVS, RVDBECKIVS, tres Olai iſti, quorum hic in Atlanticis fingendi utique ceteris praeripuit ubertatem. conferantur & alii SCHRIECKIVS & STIRNHELM *in anti Cluu.* LAZIVS, VERSTEGAN, WALDENFELS & MARSHAMVS *de migrationibus & originibus gentium.* Sed omnium tandem audaciſſimus VITERBIENSIS *in Pſeudo Beroſo* eſt. qui omnem fingendi modum ſuperat, & ex his nominibus ſuum cuique populo conditorem tribuit, non aliter ac ſi ex orco ueniſſet, ut lacunas reſtitueret hiſtoriae.

(z) TA-

Digitized by Google

nem refert. In quorum tamen nominum interpretatione parcius ac circumſpectius faciendum eſt, cum prudentiores etiam in iſtis ineptire uideamus.

V. Sed hiſtoricos, quae tandem dementia egerit, ut fingerent haec talia, & ficta ſcientes ſequerentur alii; explicandum nunc eſt. Primum ego hominum hic ſuperbiam accuſo. Quo enim antiquiores eo & reliquis honoratiores cum gentes mortalibus uiderentur; omnes uetuſtatis ſpeciem induere uoluerunt. Hinc terrae ſe filios dixerunt Germani (z), Aborigines Itali (a), Graeci αὐτόχθονας (b); Aegy-

(z) TACITVS *de Mor. Germ. c.* I. ita de illis ait: *celebrant Fabuloſa ori- Tuiſconem deum terra editum. & filium Mannum originem gentis, g° Germanor conditoresque.*

(a) De Aboriginibus aliam SICVLI, aliam HALICARNASSEI opinionem eſſe, non neſcio. iſtum tamen hic ſequor, cum & Latinorum & Romanorum in orginibus a Diis Marte & Venere petitis ambitio ſatis alibi conſtet. LIVIO ipſo non abnuente *in Prooem* & *Verrio* FLACCO apud *Anonymum de origine Rom. a Iano & Saturno.* qui extat. *Tom. I. Hiſt. Aug. p.* 595. *Latinorum & Romanorum.*

(b) PLATO *in Menex* [illegible] poſt initium, ait: *Athenienſium Graecorum*

Digitized by Google

Aegyptii uero cum ipſis ſe Diis genitos eſſe affirmarunt (c). & ante Iouem ſe procreatos putarunt Arcades (d). Sed omnium tandem ſibi aetatem ſuperare Phryges uiſi ſunt (e).

VI. Alteram cauſam in ſcriptorum ignorantia, poſitam fuiſſe exiſtimo. Hi enim ne neſcire haec talia illis uiderentur, penes quos in magna eruditionis erant opinione: figmentis, obſcuris ac uetuſtis imperitam multi-

nath. πρώτη γὰρ, φησὶν, ἤνεγκεν ἄνθρωπον καὶ πρώτη πατρὶς ἐστιν ἀνθρώπου idem IVSTINVS *lib. II.* Athenienſes *non aduenae, ſed in eodem nati ſolo, quod incolunt.*

Aegyptiorum. (c) SICVL. *lib. I. Bibl ſect. II.* in Aegypto non primos homines ſolum; ſed etiam Deos ibi primum natos eſſe aſſerit. cum quo & MELA facit *lib. I. c.* 9.

Arcadum. (d) OVIDIVS lib. II. Faſtor. Ante Iouem genitum terras habuiſſe feruntur Arcades, & luna gens prior illa fuit. Idem & APOLLONIVS *Gr. in Argon. IV.* & SENECA *Hypol.* STATIVS *Theb. lib. IV.*

Phrygum. (e) HORODOTVS lib. II. de his agit. Hinc CLAVDIANVS canit *lib. II. in Eutrop. Dat cuncta uetuſtas Phrygibus; nec Rex Aegyptius ultra reſtitit.*

(f) Plu-

multitudinem decipiebant, ut hoc tandem ſub uelamine deliteſcerent (f).

VII. Sed tertia ratio omnium certisſima eſt. Cum enim tenues omnium gentium origines & imperiorum initia ſint; nonnunquam & ipſi peioris notae conditores; puduiſſe eorum poſteros exiſtimo, iisque ſiue heroes ſiue deos propterea ſuffeciſſe (g).

VIII. Fuerunt in eo poetae inprimis liberales; qui tamen ſcriptorum antiquiſſimi ſunt,

Fabularum cauſa II. ignorantia ſcriptorum eſt.

(f) Plures eiusmodi errores praeſertim in Germania noſtra Romani pariter ac Graeci committunt ſcriptores. Vnus exemplo eſſe STRABO poterit; hic enim Danubii ortum non procul ab Adriatico quaerit, ſed HERODOTVS, eundem fluuium in extremis Celtarum finibus oriri exiſtimat. Alii Alanos cum Alemanis, Vandalos cum Venedis, Dacos cum Danis, Getos cum Gothis, Wallos cum Gallis, Hunnos cum Hungris confundunt, ne harum ſcilicet gentium neſcire originem uideantur.

III. Cauſa tenuia regnorum initia.

(g) Ita LIVIVS *in prooem.* aſſerit: *Datur haec uenia antiquitati ut miſcendo humana diuinis primordia urbis auguſtiora faciat.* Quis enim Hercules, quis Hector, Theſeus Cyrus, Darius, Alexander, & Caeſar? ſi uerum fateri licet, magni ac furioſi latrones, regnorumque inuaſores ac praedones iniuſtisſimi eſſent, niſi

Digitized by Google

ſunt, ſi Moſen excipias. Horum igitur figmenta in ueras rerum narrationes paſſim irrepſerunt, quae diſtinguere alii poſt a genuinis rerum monumentis neſciuerunt (h).

IX. Alii tandem, qui gentium origines e linguae ueſtigiis, corporis habitu ac moribus reſtituere uoluerunt: in alios ſcopulos offenderunt (i). Riſui enim in hunc usque diem eruditis Becceſelana Aegyptiorum ſunt,

III Quia poetae primi hiſtorici.

(h) Quis HOMERI antiquitatem in dubium uocauerit? hunc tamen fabuloſum rerum Graecarum ſcriptorem eſſe, conſtat. de Romanis idem LIVIVS aſſerit· *Quae ante conditam condendamque urbem poeticis magis decora fabulis, quam incorruptis rerum geſtarum monumentis traduntur.* uid. *Ant.* VIPERANVS *c. I. de ſcrip. hiſt. p.* 843. ſed de Germanis TACITVS ait; quod *Bardorum* carmina unum annalium illis tunc fuerit genus & *Druydarum* Gallis. de quibus BOXHORNIVS multa *in orig. Gall.* confer. AGRIPPA *de van. ſcient. c. V.*

IV. Dubia gentium origines inueſtigandi media.

(i) TACITVS ex his Britannos Gallosque eiusdem originis eſſe conuicturus, ait: *Britanniam, qui mortales initio incoluerint, parum compertum. Habitus corporum uarii: atque ex eo argumenta. Namque rutilae comae, magni artus, Germanicam originem adſcuerant.* & quae ſequuntur. addit: *In uniuerſum tamen aeſtimanti, Gallos uicinum ſolum occupaſſe, credibile eſt. cum SERMO HAVD MVLTVM DIVERSVS.* Eadem origines gentium iudicandi media *Ioh.* BODINVS probauit *cap. IX. meth. hiſt. p.* 347.

qui

ſunt (l), & ſuauia Goropii Becani ſomnia (m). Nuperrimus etiam apud Suecos Etymologiſta meritas eruditorum cenſuras expertus eſt (n).

X. Has tamen fabuloſas gentium origines data illi opera retinuerunt, quos uel erro-
ris

qui uero, quam ſaepiſſime erratum iis ſit, pariter docet. Eadem & conſilia BOXHORN. dedit *c. I. de orig. Gall.*

(l) Pſamnitichus Aegyptiorum rex, ut, quae prima tandem hominum lingua & antiquiſſimus iuxta populus eſſet, intelligeret; duos paſtori pueros dedit, hac lege educandos, ne quis coram iis loqueretur. Hi ergo biennio elapſo, cum Becc proclamaſſent, iteratis ſubinde uicibus, quo nomine Phryges panem notant, collegiſſe regem Phrygibus antiquiſſimam prae omnibus gentibus aetatem deberi, ſcribunt HERODOT. *lib. II.* & omnium prolixiſſime APOLLONII *Scholiaſtes lib. IV.* cuius uerba BARTHIVS refert *lib. I. in Eutropium Claud. p.* 1358. ut & SCHOLIASTES *Ariſtophanis in Nubib.* *Beccеſelana Aegypt.*

(m) Quam uero res abſurda etiam Beccеſelana haec ſit, eam nihilominus *Goropius* BECANVS aſſumit, qui Becc non tam Phrygibus, quam ſuis panem notare exiſtimat. unde Germanis Becker is ſit, qui panem praeparet. Et mille eiusmodi ſomnia alia apud eundem leges in *originibus Antwerpianis* 1569. ibidem editis. Ex quibus ſuae ſe gentis ueras origines petere pro aris tamen & focis defendit. *Becani figmenta.*

Digitized by Google

ris uetuſtas mouit (o); uel gentis ſuae dignitas tenuit (p); uel lacunae deterruerunt, quibus hiſtoriarum initia deformarent (q). Plurimi uero in regum ac principum fauorem tantae tamque fabuloſae antiquitatis uindices hodienum ſunt (r). Nonnulli & ſtatus rationem id requirere aſſerunt (t).

XI.

men eſt, hominem in Etymologiis quam longiſſime errare & plurimum cum iis deſipere, qui gentium origines in linguis quaerunt. Librum ipſum non legi, ſed bona fide eum TENZELIVS excerpſit in *Februario, Martio, Majo, & Iulio colloq. menſtr. Anni* 1690. *p.* 172. 209. 287. 417. 635. *ſeqq.*

Erroris uetuſtas. (o) Hiſpanos huc refero; qui quamuis meras de regibus Tubale, Hiſpalo, Ibero, Spano aliisque fabulas recitari, ipſi videant; ab aliquot ſeculis tamen cum credita ſint, refellere non audent.

Patriae amor. (p) Ita ſe quidem prudentiores excuſant. LIVIVS ſane & inter recentiores MARIANA ac VERGILIVS originum ſe fabulas ideo retinere expreſſe ſcribunt, ne cum uetuſtate dignitatis aliquid genti ſuae detrahere uideantur.

Meliorum defectus. (q) Satius equidem eſſet, nullas rerum origines, quam fabuloſas habere. hac tamen, cum ſemel multitudini innotuerint, etiam illi retinent, qui altius ſapiunt. ne minus ſcire, quam alii uideantur, neue defectibus laboret hiſtoria.

Principum adulatores. (r) Ne quid falſi ſcribere audeat, hiſtorici eſt. Quot tamen in gentium originibus euoluendis contra hanc regulam delinquant, BODINVS oſtendit *c. IX. p.* 347. *Meth. hiſt.* Recte igi-

tur

Digitized by Google

XI. Quam tandem ſecula barbara ſcriptoribus cladem attulerint, quot perdiderint eorum, explicandum nunc eſſet (u); Annii Viterbienſis etiam, aliorumque, qui ſomnia & figmenta pro genuinis rerum monumentis uendiderunt, execrare malitiam deberemus; quae

tur AGRIPPA c. *V. de Vanit. Sc.* ait: *Eſt corruptiſſimum adulatorum genus, qui cum principum ſuorum originem ad antiquiſſimos quosque reges extendere conantur; ad externas origines fabulasque recurrunt, & regum, & locorum nomina confingunt. Huius furfuris eſt Vitikindus, qui Saxones Macedonum ſobolem & Alexandri M. reliquias eſſe ait.*

(t) Cum enim de praetenſionibus in regna ac dignitates controuerſiae oriuntur, e gentis ac regiae ſtirpis antiquitate argumentari ſolent. Exemplo nunc inter Hiſpaniae, Galliae ac Angliae reges *de praecedentia* controuerſiae eſſe poſſunt, qui omnes praeſidia etiam in regni uetuſtate ſumunt. uid. ex Hiſpanis BORELLVS & VALDESIVS *de praecedent. reg. Cathol.* ex Gallis *Theod.* GODOFREDI *de praeced. reg. Franc.* BODINVS *c. IX. de republ.* Anglorum uero partes WINGENFELD, & HOWELLVS defendunt *libb. de praelat. reg. Angl.* *Ratio ſtatus.*

(u) *Catalogum* librorum deperditorum *Nouellar. Gothan.* autor in huius anni *Ianuar.* menſe deſiderat. Sed hanc cladem, qui aeſtimare neſcit ATHENAEI & PLVTARCHI ſaltem indices adeat, deperditorum ſcriptorum, quos illi citant. Irreparabile ſane *Libri deperditi.*

Digitized by Google

quae rerum ordinem mirifice turbarunt (x): ſed plenius ſcribendi de his alia ſe offeret occaſio. haec nunc dixiſſe ſufficiat.

Annii Viterbienſis figmenta.

(x) Monſtrum hoc hominis fuit, ueritatis iuratus hoſtis, & omnium ſcriptorum mendaciſſimus. *Iohannes* ANNIVS, patria Viterbienſis, profeſſione Theologus, Monachus ordine: ſed fama turpiſſimus mendax, & nugator fallaciſſimus: Nouus *Beroſi, Manethonis, Xenophontis, Fabri Pictoris, Myrſilii, Catonis, Sempronii, Metaſthenis & Philonis* plaſtes, ſub quorum nominum dignitate mendacia, ineptias, figmenta, nugas, ſomnia, fabellas, & huius furfuris alia incredibili confidentia eruditis obtruſit, innumeros fefellit, plures in dubitationem adduxit, paucis ſuſpectum ſe fecit. Venerabantur diu eruditi nomina, Beroſi maxime, *Ioſepho, Plinio* & *Euſebio* citati autoris, ſed deſiderio res minus reſpondebant, quae ineptum ubiuis ac futile ingenium oſtendebant; cum iſti contra autores a grauitate commendarentur. Tandem igitur detracta Berſo ac reliquis larua, foetidus Annius oſtenſus & ludibrio Muſarum expoſitus eſt. Qui iniuriam hic Annio fieri exiſtimant, *Gaſpar.* BARRERIVM *Luſit.* in libello, quem de *Falſo Nomine edito Beroſo* ſcripſit. & iuxta hunc *Ioh. Gerop.* BECANVM *lib. IV. orig. p.* 340. *ſeq.* adeant, qui uterque etiam in *bibliotheca Hiſpan. tom. II. p.* 357. & 386 extat. Sic de fraude hominis non amplius dubitabunt.

4d.1147265 7

Digitized by Google